

DET KONGELIGE
FORSVARSDPARTEMENT

Statsråden

Stortingets kontroll- og konstitusjonskomité

Tidl. ref.
kgj/2010 av 10. februar 2010

Vår ref.
2009/02465-46/FD IV 3/TEA

Dato
23 FEB 2010

**SPØRSMÅL FRA KONTROLL- OG KONSTITUSJONSKOMITEEN OM
FORSVARETS BRUK AV MIDLER UNDER NORWEGIAN BATTLE LAB &
EXPERIMENTATION**

Jeg viser til brev fra kontroll- og konstitusjonskomiteen av 10. februar 2010 med spørsmål om Forsvarets bruk av midler under Norwegian Battle Lab & Experimentation (NOBLE).

Som nevnt i mitt svar av 20. januar 2010, er jeg opptatt av å få frem det totale bildet knyttet til forsvarssektorens støtte til de ulike prosjektene som har vært gjennomført av selskaper i "OCAS-sfæren". For ytterligere undersøkelser i sakens anledning har som kjent forsvarssjefen, på min anmodning, nedsatt en arbeidsgruppe som blant annet skal se på finansiering, habilitet og kontrakter i saken. Dette er en svært omfattende gjennomgang av komplekse saksforhold som strekker seg flere år tilbake i tid. Arbeidsgruppens skal avgi sin rapport innen 1. mai 2010. Mandatet for arbeidsgruppen er vedlagt til orientering.

Vedlagt følger svar på komiteens spørsmål nr. 1, 2 og 3. Jeg vil komme tilbake med svar på komiteens øvrige spørsmål snarest mulig etter at rapporten fra arbeidsgruppen foreligger.

Med hilsen

Grete Faremo

Vedlegg: 2

Spørsmål 1:

På hvilken måte er det gjennomført kontraktsrevisjon på avtalene mellom Forsvaret og selskap i "OCAS-sfæren"? En ber om konkret gjennomgang for hver enkelt kontrakt.

Anskaffelsesregelverket for forsvarssektoren (ARF), som fra 2004 erstattet Bestemmelser vedrørende anskaffelser i Forsvaret (BAF), gir bestemmelser for kontraktsrevisjon/kostnadskontroll av prosjekter i forsvarssektoren. Når det ikke er mulig å gjennomføre anskaffelsen basert på konkurranse, skal det normalt gjennomføres kostnadskontroll av pristilbudet fra leverandøren. For kontraktsrevisjon av avtalene mellom Forsvaret og selskapene i "OCAS-sfæren", ble det gjennomført kontraktsrevisjon i 2006 av én kontrakt mellom NOBLE og Synthetic Signal Processing Radar (SSPR) AS inngått i 2002. Dette var en kostnadsprøving av kontrakten i henhold til føringene i BAF. BAF ble benyttet siden dette var gjeldende regelverk da kontraktene ble inngått. Forsvarsstaben har opplyst at kostnadsprøvingen bl.a. viste at de påløpte kostnadene for leverandøren i forbindelse med leveransene av prototypene var høyere enn Forsvarets maksimale forpliktelser og utbetalinger til prosjektet.

De øvrige kontraktene har ikke vært gjenstand for kontraktsrevisjon, og vil bli gjennomgått som en del av undersøkelsene som nå igangsettes. Gjennomgangen vil bestå av en økonomisk vurdering av kontraktsforhold i den angjeldende sak basert på kontraktsdokumentasjonen og offentlig tilgjengelig dokumentasjon.

Spørsmål 2:

Var ACTD-prosjektet regnet som et eksperiment eller som en utviklingsaktivitet og hvilke risikovurderinger ble foretatt i forkant av avtaleinngåelse og igangsetting av prosjektet?

Forsvarsstaben opplyser at ACTD-prosjektet var forutsatt å skulle bestå av flere operative demonstrasjoner gjennomført som eksperimenter, og at det skulle inngås kontrakt for å utvikle prototyper som gjorde dette mulig. På Forsvarets anmodning om fullmakt til å inngå kontrakt, ga Forsvarsdepartementet føringer for prosjektoppfølgingen for dette prosjektet. Departementet understreket at både prosjektets natur og bedriftens erfaring tilsa en tett oppfølging fra Forsvarets side. Videre ble det bedt om at aspektene knyttet til eiendomsrett, bruksrett og royaltys ble gjennomgått på nytt, og om nødvendig reforhandlet, før det ble inngått bindende kontrakt med leverandøren.

Spørsmål 3:

I hvilket omfang mener statsråden det var riktig å unnta deler av kontraktsforholdene til selskap i "OCAS-sfæren" normale anbudsprosesser og gi unntak fra Bestemmelser vedrørende anskaffelser til Forsvaret (BAF) og i hvilken grad var departementet involvert i beslutningen om å gi slikt unntak?

Utgangspunktet for hvilke anskaffelsesprosedyrer som kommer til anvendelse vil være avhengig av hvilket anskaffelsesregelverk som legges til grunn. Forsvarssektoren kan unnta sine anskaffelser fra lov og forskrift om offentlige anskaffelser (LOA og FOA)

hvis anskaffelsen kan unntas etter EØS-avtalen artikkel 123, jf. LOA § 3. Unntaksmuligheten i EØS-artikkel 123 gjelder våpen, ammunisjon og krigsmateriell i tillegg til andre varer og tjenester som anses som vesentlige for nasjonens sikkerhet.

Når unntaksmuligheten brukes, kommer reglene i ARF (BAF frem til 2004) til anvendelse. ARF/BAF gir muligheter til å anskaffe uten konkurranse. Det tilligger Forsvarsdepartementet i det enkelte tilfelle å beslutte eller samtykke i at anskaffelser gjennomføres uten konkurranse. Hensynet bak å fravike prinsippet om konkurranse må ses i sammenheng med formålet bak EØS-avtalens artikkel 123 som er å sikre Forsvaret handlefrihet og fleksibilitet på et sensitivt område av stor nasjonal betydning.

Departementet har ikke dokumentasjon som tilsier at vurderingene knyttet til beslutningene om kjøp uten konkurranse ikke var gjort med hjemmel i gjeldende regelverk.

Spørsmål 4, 5, 6 og 7

Besvares når rapporten fra arbeidsgruppen som er nedsatt for å gjøre ytterligere undersøkelser knyttet til NOBLE og OCAS-saken foreligger.

Mandat for ytterligere undersøkelser vedrørende Forsvarets kontakt med OCAS-sfæren.

Det nedsettes en arbeidsgruppe under ledelse av avdelingsdirektør Frode Axe Riiser som skal gjennomføre en dypere undersøkelse av "OCAS-saken". Lederen av arbeidsgruppen vurderer selv hvilke ressurser som må innhentes fra Forsvaret for øvrig og eventuelt støttebehov fra Forsvarsdepartementet. Videre bes lederen spesielt vurdere om det er behov for ekstern støtte. Leder av arbeidsgruppen bes, innen onsdag 3 februar 2010 kl 1500, fremme en overordnet plan for arbeidet inkl tidsplan.

Den videre oppfølgingen av OCAS-saken skal fokusere på følgende to områder:

1. Videre gjennomgang av forhold knyttet til selskaper i OCAS-sfæren:

- a. Kontraktsrevisjon av de kontrakter som ikke er revidert i denne saken. I denne forbindelse må også utbytte fra Tyra Invest, OCAS og SSPR undersøkes.
- b. Gjennomgang av personkabalene, både i "OCAS-sfæren", Luftforsvaret og i NOBLE knyttet til kontraktsinngåelse for de aktuelle prosjektene. Spesiell fokus på habilitet og kameraderi.
- c. Se spesielt på koblingen mellom ACTD-kontraktene, OCAS' søknad til SND og Dns påstand om at ACTD-kontraktene har bidratt med 30 mill. i finansiering av utviklingen av OCAS-systemet.

2. Gjennomgang av inngåtte kontrakter i regi av NOBLE frem til 2005

- a. Kontraktsrevisjon
- b. Operativt utbytte
- c. Habilitet

Videre må arbeidsgruppen være forberedt på følgende:

1. Støtte eventuelle oppfølgingsspørsmål fra ESA knyttet til OCAS-saken.
2. Andre aktuelle forhold som måtte komme opp!